

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23.02.1990, sp. zn. 19 Co 678/88, ECLI:CZ:MSPH:1990:19.CO.678.1988.1

Číslo: 66/1994

Právní věta: Předmětem vypořádání zaniklého bezpodílového spoluvlastnictví manželů není jako společná věc televizor, který byl pronajat od podniku poskytujícího nájem televizorů na základě smlouvy uzavřené jedním z manželů, když tato smlouva o jeho pronájmu dále trvá.

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 23.02.1990

Spisová značka: 19 Co 678/88

Číslo rozhodnutí: 66

Číslo sešitu: 6-7

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Bezpodílové spoluvlastnictví manželů, Nájem

Předpisy: 40/1964 Sb. § 149 odst. 3

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 66

Předmětem vypořádání zaniklého bezpodílového spoluvlastnictví manželů není jako společná věc televizor, který byl pronajat od podniku poskytujícího nájem televizorů na základě smlouvy uzavřené jedním z manželů, když tato smlouva o jeho pronájmu dále trvá.

(Rozsudek Městského soudu v Praze z 23. 2.1990,19 Co 678/88)

Obvodní soud pro Prahu 8 rozsudkem vypořádal zaniklé bezpodílové spoluvlastnictví účastníků tak, že do výlučného vlastnictví navrhovatelky připadly movité věci, jednotlivě uvedené pod položkami 3), 4), 5), 8), 13), 14) ve výrokové části rozsudku v celkové hodnotě 10 000 Kč; do výlučného vlastnictví odpůrce pak připadly movité věci jednotlivě uvedené pod položkami 2), 6), 7),10),13), 15), 20), 22), 23), 24),25) ve výrokové části rozsudku a dále zůstatková hodnota členského podílu družstevního bytu ve výši 15 010 Kč, tedy hodnoty v celkové výši 23 680 Kč. Soud prvního stupně současně uložil odpůrci povinnost vydat navrhovatelce světlý gauč (položka č. 3), 2 křesla čalouněná žlutá (položka 4), stěnu obývacího pokoje (položka 5), 80 knih (položka 13), formy na pečení kameninové (položka 14), a to 15 dnů od právní moci rozsudku; dále odpůrce zavázal zaplatit navrhovatelce na vyrovnání podílu částku 6 930 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku; oběma účastníkům zároveň uložil zaplatit společně a nerozdílně na soudním poplatku částku 678 Kč do pokladny Obvodního soudu pro Prahu 8 a konečně rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud

prvního stupně vycházel především ze zjištění, že účastníci uzavřeli spolu dvakrát manželství; první bylo uzavřeno dne 20. 7. 1966 a skončilo pravomocným výrokem rozsudku o rozvodu dne 19. 10. 1985, druhé pak bylo uzavřeno dne 20. 12. 1985 a skončilo pravomocným výrokem rozsudku o rozvodu dne 12. 12. 1987. Po zhodnocení provedené dokazování vymezil pak první soud rozsah zaniklého bezpodílového spoluvlastnictví tak, že předmětem vypořádání jsou věci uvedené pod položkami 1) až 8), 10), 13) až 15), 20), 22) až 25) a dále zůstatková hodnota členského podílu družstevního bytu ve výši 15 010 Kč. Naproti tomu dovodil, že do tohoto bezpodílového spoluvlastnictví nepatří a nelze proto vypořádat v jeho rámci osobní automobil Fiat 850, SPZ ACO 84-82 (položka 9), televizor Tesla Color (položka 11), záclony (položka 12), skládací stůl (položka 16), gril (položka 17), kuchyňská linka (položka 18) a skříňka na peřiny (položka 19). Ohledně zmíněného osobního auta dospěl totiž soud prvního stupně k názoru, že bylo vyřazeno z evidence motorových vozidel a předáno k likvidaci; televizor Tesla Color byl pouze pronajat a je dosud ve vlastnictví Multiservis, neboť smlouva o užívání tohoto televizoru trvá. Záclony (položka 12) podle názoru soudu prvního stupně nebyly ve společném vlastnictví účastníků, skládací stůl, kuchyňská linka a skříňka na peřiny v čase zániku bezpodílového spoluvlastnictví již nebyly v bezpodílovém spoluvlastnictví účastníků, podobně jako autopřehrávač Sanyo a tři gobelíny. Soud prvního stupně při rozdělování věcí patřících do spoluvlastnictví především respektoval dohodu účastníků ohledně věcí přikázaných do vlastnictví navrhovatelky, zatím co zbývající věci byly přikázány do vlastnictví odpůrci již proto, že tyto věci po rozvodu manželství účastníků užíval a měl je k dispozici. Zůstatkovou hodnotu členského podílu přikázal soud odpůrci se zřetelem k tomu, že se po zániku manželství účastníků stal výlučným uživatelem družstevního bytu odpůrce. S ohledem na posudek znalce K. Ž. zjistil soud prvního stupně, že navrhovatelka do svého výlučného vlastnictví nabyла věci v hodnotě celkem 10 000 Kč, zatím co odpůrce nabyл movité věci včetně zůstatkové hodnoty členského podílu k družstevnímu bytu v celkové hodnotě 23 860 Kč. Na základě tohoto zjištění uvedený soud potom dovodil, že celková hodnota věcí patřících do zaniklého bezpodílového spoluvlastnictví představuje částku 33 860 Kč, takže při respektování zásady, že podíly manželů jsou stejné (§ 150 o. z.), by měl každý z účastníků obdržet věci v úhrnné hodnotě po 16 930 Kč. Jestliže však do výlučného vlastnictví odpůrce připadly věci a členský podíl v celkové výši 23 860 Kč a navrhovatelce v celkové hodnotě 10 000 Kč, pak podle názoru soudu prvního stupně je povinností odpůrce zaplatit navrhovatelce na vyrovnání podílu částku 6 930 Kč. Výrok o nákladech řízení mezi účastníky navzájem odůvodnil soud prvního stupně použitím ustanovení § 142 odst. 2 o. s. s ř.

Odpůrce napadl rozsudek soudu prvního stupně odvoláním a navrhoval, aby napadený rozsudek byl buď zrušen, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení nebo změněn tak, že do vlastnictví odpůrce se přikazují 2 kusy váleň v ceně 880 Kč, chladnička Minsk v ceně 2 100 Kč a gramoradio Synkopa v cena 2 060 Kč, zatím co ostatní předměty tvořící bezpodílové spoluvlastnictví manželů se přikazují do vlastnictví navrhovatelky, která by byla povinna zaplatit odpůrci na vyrovnání podílu částku, jejíž výši ponechal odvolatel na úvaze soudu. Odvolatel především vytýkal, že soud při rozdělování věcí nepřihlédl v tomto směru ke stanovisku navrhovatelky, která prý si přála převzít do svého vlastnictví všechny věci z bezpodílového spoluvlastnictví, s čímž odvolatel souhlasil, a proto také postupně si pořídil nové zařízení do bytu, takže pro věci, jež mu napadeným rozsudkem byly přikázány do vlastnictví, nemá uplatnění. Dále namítal, že soud prvního stupně dostatečně nevážil skutečnost, že odpůrce barevný televizor předal navrhovatelce již dříve, ač poplatky za pronájem televizoru platil výlučně ze svých prostředků, a to nejméně ve výši 10 273 Kč, přičemž tato částka se v napadeném rozsudku nijak nepromítla. Odpůrce vyslovil právní názor, že soud měl tuto částku finančně vypořádat, protože jde o jeho pohledávku vůči společnému majetku. Odvolatel dále namítal, že soud prvního stupně správně nepostupoval při rozhodování o zůstatku členského podílu ohledně družstevního stabilizačního bytu, který získal výlučně on od své zaměstnavatelské organizace, přičemž neplatil žádný vklad na družstevní podíl, nýbrž svou prací u zaměstnavatelské organizace po dobu 10 let se o tento byt výlučně zasloužil. Podle názoru odpůrce není znalecký posudek správný, protože věci jsou vesměs nadhodnoceny v rozporu se současnou cenovou relací. Současně odvolatel

vyslovil nesouhlas s tím, aby na vyrovnání podílů byl povinen zaplatit navrhovatelce částku 6 930 Kč, týkající se starších věcí, protože navrhovatelka, podle názoru odpůrce, dostává podstatně vyšší podíl než on.

Navrhovatelka vyvracela důvody odvolání, zejména popírala, že by snad si přála převzít do svého vlastnictví veškeré předměty, které byly předmětem bezpodílového spoluvlastnictví účastníků. Pokud pak šlo o barevný televizor, nespadá do spoluvlastnictví účastníků a je pronajatý od Multiservisu; splátky na něj stále zasílají, platí je navrhovatelka a dříve, než ji vykázal odpůrce z bytu, pronájem televizoru platila také ona.

V této souvislosti poukázala na to, že na pronájem televizoru zaplatila částku 7 110 Kč a to i za dobu 18 měsíců, kdy televizor výhradně užíval odpůrce. Podle navrhovatelky nepochybil soud prvního stupně při rozhodování o zůstatku členského podílu na družstevní byt. Rozsudek soudu prvního stupně považovala navrhovatelka za věcně správný a navrhovala proto jeho potvrzení.

Městský soud v Praze svým rozsudkem změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že do výlučného vlastnictví navrhovatelky přikázal ještě pračku, dál určil, že odpůrce není povinen vydat navrhovatelce gauč, 2 křesla, stěnu obývacího pokoje, a odpůrci uložil zaplatit navrhovatelce 5 930 Kč. Náhradu nákladů řízení žádnému z účastníků nepřiznal a změnil a doplnil rozhodnutí o soudním poplatku.

Z odůvodnění:

V odůvodnění svého rozsudku odvolací soud poukázal kromě jiného zejména na to, že některé věci nebyly předmětem bezpodílového spoluvlastnictví účastníků a nemohly proto být předmětem vypořádání.

Poukázal dále na to, že neobstojí námitka odpůrce, že mělo být rozhodnuto o vypořádání ohledně barevného televizoru, případně ohledně částky 10 273 Kč, kterou odvolatel podle svého tvrzení zaplatil výhradně ze svého odděleného majetku za pronájem barevného televizoru. Po doplnění řízení odvolací soud zjistil, že navrhovatelka ještě před uzavřením druhého manželství s odpůrcem uzavřela dne 21. 9. 1985 s Multiservisem smlouvu o užívání barevného televizoru na dobu 5 let ode dne instalace televizoru, za měsíční úhradu 395 Kč. Již z tohoto zjištění se podává jednoznačně, že televizor je dosud v platném pronájmu, takže navrhovatelka není dosud vlastníkem tohoto televizoru, který zatím stále patří Multiservisu; proto televizor nemůže být předmětem vypořádání zaniklého bezpodílového spoluvlastnictví. Odpůrce v tomto řízení nemůže se úspěšně domáhat ani finančního vypořádání jím uváděné částky ve výši 10 273 Kč, kterou měl zaplatit ze svých prostředků na pronájem zmíněného televizoru, neboť nejde o výdaj na společnou věc. Tento nárok, za předpokladu prokázání jeho důvodu i výše, mohl by odpůrce uplatňovat separátní žalobou proti navrhovatelce z důvodu bezdůvodného obohacování. Nepochybil proto soud prvního stupně, jestliže v rámci tohoto řízení neučinil předmětem vypořádání televizor Tesla Color, případně odpůrcem udávanou finanční částku 10 273 Kč.

Rovněž neobstojí námitka odpůrce, že o získání stabilizačního družstevního bytu se výlučně zasloužil pouze on sám tím, že s tehdejší svou zaměstnavatelskou organizací uzavřel pracovní smlouvu na dobu 10 let a splněním podmínek této pracovní smlouvy nebylo ničeho na členský podíl družstevního bytu z finančních prostředků účastníků za trvání manželství zapláceno. Z písemného sdělení tehdejšího zaměstnavatele odpůrce totiž vyplynulo, že sice odpůrce měl od této organizace v r.1972 půjčku na družstevní byt, když se zavázal pracovat u této organizace po dobu 10 let, avšak tento pracovní závazek nedodržel a při svém odchodu celou půjčku na družstevní byt zaplatil. Za tohoto stavu věci proto neobstojí námitka odpůrce, že pouze on se výlučně zasloužil o nabytí uvedeného družstevního bytu, ale naopak bylo prokázáno, že v důsledku nedodržení desetiletého pracovního

závazku byla celá půjčka na družstevní byt za trvání manželství účastníků zaplacená. Podle názoru odvolacího soudu nebylo zde důvodu odchýlit se i v případě rozhodování o zůstatkové hodnotě členského podílu na družstevní byt od zásady, že podíly obou manželů jsou stejné, jak je zakotvena v první větě ustanovení § 150 o. z., takže postup soudu prvního stupně byl zde zcela v souladu s citovaným zákonným ustanovením.

Odpůrce sice ve svém odvolání vyslovil nesouhlas se znaleckým posudkem znalce ohledně ocenění movitých věcí, avšak podle názoru odvolacího soudu obsah znaleckého posudku nezakládal objektivní důvodu k pochybnostem o jeho správnosti. Podle názoru odvolacího soudu nepochybil soud prvního stupně ani při rozdělování movitých věcí mezi účastníky, jestliže ohledně těchto věcí přikázaných do vlastnictví navrhovatelky vycházel z dohody účastníků, a pokud jde o věci přikázané do vlastnictví odpůrce přihlédl k tomu, že odpůrce tyto věci po rozvodu manželství užíval a měl je ve své vlastní dispozici, takže po tuto dobu od zániku manželství došlo k jejich další amortizaci u odpůrce.

Jinak odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o přikázání věcí do výlučného vlastnictví účastníků změnil jen ohledně přikázání pračky Romo v hodnotě 1 000 Kč, když totiž odpůrce předložil písemný seznam věci podepsaný navrhovatelkou, které dne 20. 2. 1989 byly předány odpůrcem navrhovatelce, a mezi těmito věcmi byla uvedena i pračka Romo. V ostatním byl rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o přikázání věcí do výlučného vlastnictví účastníků jako věcně správný potvrzen (§ 219 o. s. ř.).

Vzhledem ke změně rozsudku soudu prvního stupně ve výroku o přikázání věcí do výlučného vlastnictví účastníků nabyta navrhovatelka věci v celkové hodnotě 10 680 Kč a odpůrce včetně zůstatkové hodnoty členského podílu na družstevní byt nabyl hodnoty v celkové výši 22 540 Kč, takže celková hodnota společného majetku představuje částku 33 220 Kč. Se zřetelem k zásadě o stejných podílech obou manželů, zakotvené v § 150, větě první, o. z. měl by každý z účastníků obdržet do svého výlučného vlastnictví hodnoty po 16 610 Kč. Jestliže však odpůrce nabyl hodnoty ve výši 22 540 Kč a navrhovatelka v celkové výši 10 680 Kč, pak je povinností odpůrce zaplatit navrhovatelce na vyrovnání podílu částku 5 930 Kč. Odvolací soud byl proto nucen rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o vyrovnání podílů změnit (§ 220 odst. 2 o. s. ř.).

Soud prvního stupně při rozhodování o povinnosti zaplatit soudní poplatek při stanovení jeho výše nevycházel ze správného základu; jak patrně z výše uvedeného zjištění činí v souzené věci celková hodnota aktiv bezpodílového spoluvlastnictví manželů částku 33 220 Kč. Z tohoto základu činí soudní poplatek 2 %, tedy částku 666 Kč. Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně ve výroku o soudním poplatku změnil (§ 220 odst. 1 o. s. ř.). Se zřetelem k výsledku odvolacího řízení, pak byl základ soudních poplatků za odvolání vymezen cenou předmětu odvolání odpůrce.

Výrok o náhradě nákladů řízení mezi účastníky navzájem odpovídá ustanovení § 142 odst. 2 o. s. ř. se zřetelem k ustanovení § 224 odst. 1 o. s. ř.